

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ ชื่อ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ต. คลองสี่ อ. คลองหลวง จ.ปทุมธานี

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลคลองสี่ ตำบลคลองสี่ เป็นตำบลในเขตการปกครองของอำเภอ คลองหลวง ประกอบด้วย ๑๖ หมู่บ้าน เดิมชื่อตำบลบางหวาย ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อ ตำบลคลองหก (รวม กับคลองหก) ปัจจุบันได้เรียกชื่อใหม่ตามคลองสิบห้าที่ตัดผ่านว่า คลองสี่

๑.๒ สภาพทั่วไป

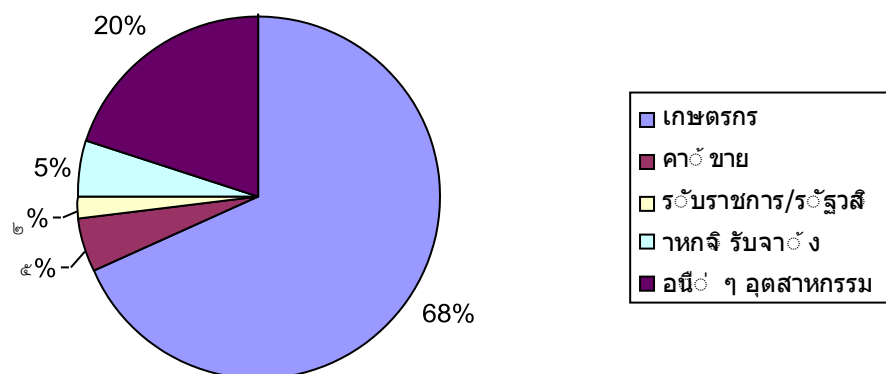
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ห่างจากอำเภอคลองหลวงประมาณ ๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม ๔๔๘๐ ตารางกิโลเมตร ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ แบ่ง การปกครองออกเป็น ๑๖ หมู่บ้าน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังน้อย อำเภอมั่นใจ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๑.๓ อาชีพ / รายได้เฉลี่ย

เกษตรกร	ร้อยละ ๖๘
ค้าขาย	ร้อยละ ๕
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ร้อยละ ๒
รับจ้าง	ร้อยละ ๕
อื่นๆ อุตสาหกรรม	ร้อยละ ๒๐
รายได้เฉลี่ยของประชากร	๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

๑.๔ ข้อมูลประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี มีพื้นที่ ๔๔.๘๐ ตารางกิโลเมตร พื้นที่เขตการปกครองแบ่งเป็น ๑๖ หมู่บ้าน มีประชากร ๒๒,๘๗๓ คน ดังนี้

หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
๑	๒,๖๕๒	๓,๐๘๐	๕,๗๓๒	๓,๖๖๘
๒	๑,๐๓๓	๑,๒๐๔	๒,๒๓๗	๑,๔๙๔
๓	๒๙๖	๒๙๘	๕๙๔	๕๐๘
๔	๑,๒๙๕	๑,๓๔๔	๒,๖๓๙	๑,๓๘๕
๕	๕๒๗	๕๘๐	๑,๑๐๗	๔๕๖
๖	๖๗๗	๙๔๒	๑,๖๑๙	๑,๐๒๓
๗	๔๐๙	๔๖๗	๘๗๖	๔๗๙
๘	๓๘๔	๔๐๖	๗๙๐	๓๐๕
๙	๔๒๐	๔๒๙	๘๔๙	๒๖๘
๑๐	๒๐๒	๒๒๙	๔๓๑	๑๖๓
๑๑	๒๐๗	๒๐๙	๔๑๖	๑๓๘
๑๒	๔๐๖	๔๐๓	๘๐๙	๑๗๖
๑๓	๒๔๑	๒๖๘	๕๐๙	๑๕๕
๑๔	๕๗๗	๕๗๒	๑,๑๔๙	๔๒๒

๑๕	๔๙๖	๕๖๗	๑,๐๖๓	๕๑๒
๑๖	๘๘๖	๙๖๗	๑,๘๕๓	๖๙๙
	๑๐,๙๐๘	๑๑,๙๖๕	๒๒,๘๗๓	๑๑,๘๕๑

ข้อมูล ณ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

คณะผู้บริหาร

๑. นางประเทือง	วงศ์แจ้ง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี
๒. นายณที	พุ่มพวง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี
๓. นางแย้ม	ทับทอง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี
๔. นายสรนนท์	ศรีธโร	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี

ที่ปรึกษาภาคประชาชน

๑. นายนอง	ทองสีกัน	ที่ปรึกษาภาคประชาชน
๒. นายชัยภัทร	กลัดสมัย	ที่ปรึกษาภาคประชาชน
๓. นางสาววรรณา	รุ่มเฉื่อย	ที่ปรึกษาภาคประชาชน
๔. นางสาวศกลวรรณ	วงศ์แจ้ง	ที่ปรึกษาภาคประชาชน

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี

๑. นายสมศักดิ์	แก้วทอง	ประธานสภา อบต.คลองสี
๒. นายวินัย	กลัดสมัย	รองประธานสภา อบต.คลองสี
๓. นางสาวนภาพร	สิริแสงจันทร์	เลขานุการสภา อบต.คลองสี
๔. นายเทวิน	นวมงาม	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๒
๕. นางยุพา	ป้อมแก้ว	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๓
๖. นายแสวง	โมดำนจาก	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๔
๗. นางประเทือง	หิดน้อย	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๕
๘. นายสุชิน	ไตรเพิ่ม	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๖
๙. นายวิสัย	เรืองศรี	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๗
๑๐. นางอรชร	เย็นยิ้ม	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๘
๑๑. นางเจียม	ทั้งริน	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๙
๑๒. นายบุญช่วย	ระย้านิล	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๑๐
๑๓. นายองอาจ	ชุ่มชัยพฤกษ์	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๑๑
๑๔. นายสายน้อย	วงศ์จำปา	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๑๓
๑๕. นายณรงค์ศักดิ์	กลัดแสม	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๑๔
๑๖. นายบุญทัน	พูลแก้ว	สมาชิกสภา อบต.คลองสี หมู่ ๑๖

หัวหน้าส่วนราชการ ดังนี้

๑. นายศราวุฒิ	เทพรอด	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี
๒. นางอรอนงค์	สมสวย	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ
๓. นางพรหมภินันท์	เฉลิมสุข	หัวหน้าสำนักปลัด
๔. นางสาวดารารพร	คัมภ์ทรัพย์	ผู้อำนวยการกองคลัง
๕. นายศุภน	ครุฑตานนท์	ผู้อำนวยการกองช่าง
๖. นายอัศวิน	วงศ์นาค	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๗. นายทิวากรณ์	อุ่มอ่อนศรี	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

หมายเลขโทรศัพท์ สำนักงาน ๐ ๒๑๕๗ ๗๐๖๐ - ๖๒

หมายเลขโทรศัพท์ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๐ ๒๑๕๗ ๗๐๖๓

หมายเลขโทรศัพท์ แพทย์ฉุกเฉิน ๐ ๒๑๕๗ ๗๐๖๔

E-Mail saraban_๐๖๑๓๐๒๐๕@dla.go.th

๑.๕ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๕.๑ การคมนาคม / สถานีขนส่งสินค้า

ตำบลคลองสี่อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร (เขตดอนเมือง) ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๒๘ กิโลเมตร การเดินทางในปัจจุบันสะดวกมากทั้งทางรถยนต์ มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายหลักที่ใช้ในการคมนาคม / ขนส่ง คือ ถนนมอเตอร์เวย์ ถนนพหลโยธิน มีรถประจำทาง (ร่วมบริการ) คือสาย รังสิตคลอง ๑๓ หนองเสือ รถเมล์ปรับอากาศสายรังสิต ขนส่งคลอง ๔ ปัจจุบันถนนหลักในตำบลเป็นถนนสายเลียบคลองสี่ทั้งสองฝ่าย คือ ถนนฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก ทั้งสองฝั่งเป็นถนนลาดยาง ทำให้เกิดความสะดวกในการสัญจรไปมาของประชาชน

๑.๕.๒ การไฟฟ้า

การให้บริการไฟฟ้าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ครอบคลุมครัวเรือนในตำบลได้ใช้ไฟฟ้า จากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอธัญบุรี จังหวัด ปทุมธานี และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๕.๓ การประปา

ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลคลองสี่ โรงเรียน วัด สถานีอนามัย ได้ใช้น้ำประปาบาดาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ได้เจาะบ่อบาดาล ขึ้นแล้วจำนวน ๑๒ แห่ง ๑๖ หมู่บ้าน และใช้น้ำประปา จำนวน ๑๒ แห่ง เพื่อให้บริการน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค แก่ราษฎรที่ขาดแคลน ซึ่งในขณะนี้สามารถจ่ายน้ำได้ครอบคลุมทั่วถึงทั้งหมด

๑.๕.๔ การสื่อสารและโทรคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ไม่มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขในตำบล แต่ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลคลองสี่ใช้บริการไปรษณีย์จากที่ทำการไปรษณีย์อำเภอคลองหลวง สำหรับโทรศัพท์ทั้งที่ติดตั้ง โดย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และที่ติดตั้งโดยบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือน มี โทรศัพท์ประจำ บ้าน แต่ยังขาดแคลนโทรศัพท์สาธารณะ ซึ่งองค์การโทรศัพท์ได้ให้สำรวจและแจ้งความ ใช้งานขอติดตั้งเพิ่มเติมแล้ว

๑.๕.๕ การจราจร

สภาพการจราจรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่เป็นเส้นทางจราจรที่ยังไม่หนาแน่น การ เดินทางสะดวกรวดเร็ว ถนนหรือแยกที่มีปัญหาจราจรและมักมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ได้แก่

๑. ถนนสายบางขันธุ์ - คลองหลวง ช่วงกัลปพฤกษ์บริเวณบึงบางจำก
๒. แยกไปอำเภอคลองหลวง (สะพานข้ามคลองสี่)

๑.๕.๖ การใช้ที่ดิน

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ มีพื้นที่ทั้งหมด ๔๔๘๐ ไร่ ๓ งาน ๖๐ ตารางวา คิดเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย การทำเกษตรกรรม การเกษตร

การใช้ที่ดินกำหนดประเภทการใช้ที่ดินไว้ ๔ ประเภท คือ

๑. การใช้ที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรม
๒. การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม
๓. บริเวณที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
๔. บริเวณที่ดินเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อม

การใช้ที่ดินภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ส่วนที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านจัดสรร ได้แก่ หมู่บ้านพรรณนิภา หมู่บ้านซีดีโฮมวิลเลจ หมู่บ้านปาริชาติ มศุภาลัยบุรี ๑, ๒ หมู่บ้านจันทร์รัตน์ หมู่บ้านเจริญล้ำก หมู่บ้านระพีพัฒน์ หมู่ที่ ๑๖ หมู่บ้านการเคหะ และหมู่บ้านภูมิสิริ หมู่ที่ ๒

โรงพยาบาล

๑. [โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสี่ หมู่ ๑๓](#)
๒. [โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสี่ หมู่ ๗](#)

๒. ข้อมูลด้านการศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่

๑. โรงเรียนวัดเพิ่มทวน (ประยงค์ประชานุสรณ์) จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
๒. โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ๑ - ๓
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงเขาย้อน
๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดตะวันเรือง
๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ ๑๕

โรงเรียนในตำบลคลองสี่

๑. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต
๒. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา
๓. โรงเรียนบึงเขาย้อน (คงพันธุอุปถัมภ์)
๔. โรงเรียนวัดตะวันเรือง
๕. โรงเรียนวัดมงคลพุการาม
๖. โรงเรียนวัดสว่างภพ

๓. ข้อมูลด้านศาสนา

๓.๑ การนับถือศาสนา

คำสอนพุทธ	ร้อยละ	๙๕
คำสอนอิสลาม	ร้อยละ	๓
คำสอนคริสต์	ร้อยละ	๒

ศาสนสถาน

๑. วัดเพิ่มทาน หมู่ ๔
๒. วัดสายสุวรรณ หมู่ ๔
๓. วัดพระศรีนาคาทูรคาเทวี หมู่ ๔
๔. วัดตะวันเรือง หมู่ ๑๑
๕. วัดมงคลพุการาม หมู่ ๑๔
๖. วัดสว่างภพ หมู่ ๑๖

คริสตจักร

คริสตจักรเมธอดิสต์รังสิต คลองสี่ และฉะ

ปนสถาน หมู่ ๕

๓.๒ ข้อมูลสถานที่สำคัญทางศาสนา

วัดเพิ่มทาน

วัดเพิ่มทาน ตั้งอยู่เลขที่ ๑๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ประวัติความเป็นมาของวัด

สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๒๓ ไร่ ๒ งาน พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่มอยู่ริม คลอง การคมนาคมสะดวกทั้งทางน้ำและทางบก วัดเพิ่มทานสร้างเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๕ โดยมีนางเพิ่มวิมุกตานนท์เป็นผู้ถวาย ที่ดิน ๑๐ ไร่ ให้ทำการสร้างวัดและได้ขนานนามว่า วัดเพิ่มทานต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๗ นางสาวศิริ สัตกริน ได้ถวายที่ดินให้ วัดอีก ๑๕ ไร่ และนางกิมฮวย เรืองหิรัญ ได้สร้างหอสวดมนต์ ๑ หลัง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ วัดเพิ่มทานได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๑ นอกจากทำางวัดจะให้การสนับสนุนการศึกษาแก่สามเณรในวัดแล้วยังให้การสนับสนุนการศึกษาของชาติโดยให้ทางราชการสร้างโรงเรียนสอนระดับประถมศึกษาอีกด้วย ปัจจุบันมีพระครูโสภณภัทรคุณ เป็นเจ้าอาวาส

๓.๑.๓ วัดตะวันเรือง

วัดตะวันเรือง ตั้งอยู่ริมคลองฝั่งตะวันออกเลขที่ ๙ หมู่ ๑๑ ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๙๑๘, ๑๘๔๙, ๔๖๓๗, เนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๓ งาน ๙๕ ตารางวา

ประวัติความเป็นมาของวัด

สันนิษฐานว่าเริ่มสร้างประมาณปี ๒๔๕๐ หลังจากรัฐบาลจัดตั้งประยูรศักดิ์ และคลองข่อยเสร็จ (เสร็จประมาณปี พ.ศ. ๒๔๔๐) เดิมที่ตั้งเป็นที่พักสงฆ์อยู่ที่ ม.๑๒ ต่อมาจึงย้ายมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน (จากคำบอกเล่าของพระบ้าน ป้อมเกิด) เดิมมีชื่อว่า วัดตาวัน ตามนามของผู้ที่เริ่มสร้างวัด ต่อมาสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยวชิรญาณวโรรส สมเด็จพระสังฆราชเจ้าได้ทรงพระทานตั้งชื่อวัดให้ใหม่ว่า "วัดตะวันเรือง" แรกเริ่มเดิมทีมีสถานะเป็นสำนักสงฆ์ ต่อมาได้ทำเรื่องขออนุญาตให้ตั้งวัดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๐ ต่อมาได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา และได้รับ พระราชทานเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๑

ผู้บริจาคที่สร้างวัดและธรรมสังฆ

ที่ตั้งวัดมีจำนวน ๒๑ ไร่ ๓ งาน ๙๕ ตารางวา

๑. นายไสว วิมตันท จำนวน ๑๕ ไร่

๒. นางบุญนาก บำงวด จำนวน ๔ ไร่ ๓ งาน ๙๕ ตารางวา

๓. นางนกยิบ จิตรโชติ จำนวน ๒ ไร่

ที่ธรณีสงฆ์ ๑ แปลง จำนวน ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๔๒ ตารางวา ตั้งอยู่ที่ ม.๑๐ ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
บริจาคโดย พระครูสิริวิรคุณ (ทองดี โสภณ สมุทรเพชร) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระยาศรีไอศวรรย์

ในที่ดินเป็นที่ตั้งของโรงเรียนประจำวัดตะวันเรือง เปิดสอนตั้งแต่ อนุบาล - ม.๓ (โรงเรียน ขยายโอกาส)
และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ซึ่งใช้อาคารของโรงเรียนวัด ตะวันเรืองเป็นศูนย์การเรียนการสอน

ลำดับเจ้าอาวาส มีเจ้าอาวาสมาแล้วจำนวน ๓ รูป

๑. หลวงปู่ปั้น ยโส

๒. พระครูสังวาลย์ สิริจันท

๓. พระครูโฆสิตศีลคุณ (เกลียว โฆสสิโร)

เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันคือ พระครูปริยัติกิจวิมล (สุพจน์ อาจารย์สุโ)

สิ่งปลูกสร้างภายในวัด

➤ อุโบสถ

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ สมัยพระครูสังวาลย์ สิริจันท เป็นเจ้าอาวาส โดยมีอุบาสิกำบุญมาก บำงวด
เป็นผู้ร่วมสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๐๙

พ.ศ. ๒๕๓๙ อุบาสิกำบุญมาก ได้บริจาคทุนทรัพย์ว่าดจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถ

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บูรณะซ่อมแซมเปลี่ยนชั้นประตู หน้าต่าง และทำสีใหม่ โดยมีนายสมศรี นาง นก แก้วทั้งรีน
เป็นประธานทอดกฐิน

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บูรณะซ่อมแซมด้วยการเปลี่ยนกระเบื้องใหม่ เปลี่ยนข้อเท้า ใบระกาใหม่ทั้งหมด
ซ่อมแซมหน้าต่าง

➤ บ้านใหม่ตลอดจนทำสีใหม่

➤ หอสวดมนต์สิริวิรคุณ สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๒๒

➤ ศาลาการเปรียญ สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ สมัยพระครูโฆสิตศีลคุณเป็นเจ้าอาวาส

➤ พิพิธภัณฑสถานสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ เดิมเป็นที่ประดิษฐานของหลวงปู่สุโขทัย

➤ โรงเรียนปริยัติธรรมโฆสิตศีลคุณ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ชั้นบนเป็นโรงเรียน ชั้นล่าง เป็นหอฉัน

➤ วิหารหลวงปู่สุโขทัย สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ (เดิมเป็นศาลาพักริมทาง)

- วิหารบูรพาจารย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒
- ห้องสมุดทองหล่อ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗
- หอพระไตรปิฎกกลางน้ำสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ (เดิมเป็นศาลาพักร้อน)
- ฼าปนสถาน (เมรุ) สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔
- กุฏิสงฆ์หลายหลัง
- ที่พักแม่ชีหลายหลัง

ปูชนียวัตถุ

- หลวงปู่สุโขทัย เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่วัดประดิษฐานที่วิหารหลวงปู่สุโขทัย
- รูปหล่อพระพุทธรูปสรจ่าลอง และรูปหล่อ ๔ บูรพาจารย์ ประดิษฐานที่วิหารบูรพาจารย์
- หลวงพ่อผ่องเป็นพระประธานอุโบสถ

สถานที่สหรับท่องเที่ยวของวัด

- สักการะพระศักดิ์สิทธิ์ของวัด มีหลวงปู่สุโขทัย หลวงพ่อผ่อง พระประธาน หลวงพ่อพุทธรูป(จ่าลอง) ๔ บูรพาจารย์ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)
- ชมหน้าบันโลงทอง (แห่งเดียวในประเทศไทย)
- ชมวัดอุโบสถ (คัมภีร์เก่า ธรรมาสน์ ตู้พระธรรม) ที่พิพิธภัณฑ์สถาน
- ทำควารู้ดูตำราที่ห้องสมุดทองหล่อ
- พักผ่อนหย่อนใจที่หอไตรกลางสระโมกขารณี
- ชมภาพจิตรกรรมฝาผนัง อุโบสถอันงดงาม

๓.๑.๔ วัดมงคลพุการาม

วัดมงคลพุการาม ตั้งอยู่เลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๑๔ เลียบคลองฝั่งตะวันตก ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ประวัติความเป็นมาของวัด

คุณคำพุก - คุณยายตลับ ชาวแดง บริจาคที่ดินจำนวน ๕ ไร่ ๒ งาน ๗๒ ตารางวา ร่วมกับ คุณพ้อมงคล - คุณแม่-บุญเรือน ขวดทำข้าม จำนวน ๑ ไร่ ๒ งาน ๙๖ ตารางวา เป็นที่พักสงฆ์เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นสำนักสงฆ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๖ โดยเอาชื่อผู้บริจาคที่ดินทั้งสองท่านรวมกัน คือคุณคำพุก และ คุณพ้อมงคลรวมกัน จึงได้ชื่อว่า วัดมงคลพุการาม โดยมีพระอธิการ อู๊ด ฐิตธัมโม เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ได้รับพระราชทานเขตวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ก่อสร้างพระอุโบสถ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยเทพ คอนกรีตเสริมเหล็กกว้าง ๖ เมตร ยาว ๒๑ เมตร โดยการนำของ พระอาจารย์ผล ผลิตธมโม ปัจจุบันคือ พระโกศลปริยัติกิจ เจ้าอาวาสวัดพรหมวงศาจารย์ เขตดินแดง สันคำก่อสร้างประมาณสาม ล้านสองแสนเศษ ได้ทำการผูกพัทธสีมา (ฝังลูกนิมิต) เมื่อวันที่ ๒ - ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ทำการย้ายกุฏิสงฆ์มาอยู่ข้างหลังเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยมีคุณสุข - -คุณทรัพย์ ชาวแดง,คุณประไพ - คุณลำพอง - คุณชันทอง เจริญล้ำ, คุณสง่า - คุณมะลิ ขวดทำข้ามได้บริจาคที่ดินให้จำนวน ๕ ไร่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้ทำการก่อสร้างศาลาการเปรียญ เทคอนกรีตเสริมเหล็กกว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๓๖ เมตร โดย การนำของพระโกศลปริยัติกิจ(พระอาจารย์ผล ผลิตธมโม) มีคุณพ่อสุด - คุณแม่พูน หนีปานวางศิลา ฤกษ์แล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สิ้นคำก่อสร้าง(เก้าล้านเศษ) ปีพ.ศ. ๒๕๔๙ นางสาวสุปราณี บ้านคลองสี่ได้บริจาคที่ดินให้อีก จำนวน ๑ ไร่ ในวันที่ ๓ ตุลาคม ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นางสาวสมบุญ หกเจริญ ได้มอบที่ดินอีก ๒ งาน ให้เป็นที่สร้างวัด พร้อมกับนางสาวบุญเรือน หกเจริญได้ มอบที่ดิน เป็นธรณีสัณฐานอีกจำนวน ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๔ ตารางวา ได้มอบที่ดินเป็นธรณีสัณฐานอีกอยู่ฝั่งตะวันออกห่าง จากวัดประมาณ ๑ กิโลเมตร รวมมีที่สร้างวัดทั้งหมดจำนวน ๑๓ ไร่ ๓ งาน ๓๘ ตารางวา ที่ธรณีสัณฐานจำนวน ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๐๔ ตารางวา รวมมีที่ทั้งหมด ๓๒ ไร่ ๗๒ ตารางวา

ปัจจุบันมีพระครูมงคลกิจจาจารย์ เป็นเจ้าอาวาส ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๑.๕ วัดสว่างภพ

วัดสว่างภพ ตั้งอยู่เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๑๖ ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๓๒ ตารางวา

อำนวยการ ด้านทิศเหนือ ติดต่อกับคลองระพีพัฒน์ ทิศใต้ติดต่อกับที่น้ำ ทิศตะวันออก ติดต่อกับที่ตั้งบ้านและที่น้ำ ด้านทิศตะวันตกติดต่อกับคลองส่งน้ำที่เจ็ดซ้าย

สร้างเมื่อ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๓ โดยมี นางไปล์ สว่างภพ เป็นผู้ถวายที่ดิน ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๓๒ ตารางวา และดำเนินการก่อสร้างวัดพร้อมกับตั้งชื่อว่า “วัดสว่างนพคำราม” มีพระภิกษุรักษำการแทนเจ้าอาวาสเรื่อยมา จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๒ พระปทุมวรรณม นายก เจ้าคณะจังหวัดได้แต่งตั้งเจ้าอาวาสและเปลี่ยนชื่อวัดให้ใหม่เป็น “วัดสว่างภพ” ได้รับพระราชทาน วิสุคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๒

เจ้าอาวาส ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีเจ้าอาวาส ๓ รูป

๑. พระอธิการเทียล อุณณาโฑ
๒. พระครูปทุมกิจโกศล (แสวง อริโย)
๓. พระมหานิวัตร อัมภากโร

๓.๑.๖ วัดป่าสายสุวพรรณ

วัดป่าสายสุวพรรณ ตั้งอยู่เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๑๖ ตำบลคลองสี่ อําเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๓ เดือนเมษายน พระอําจารย์สุพัฒน์ สุขกําโม ได้รับอํารานําจากทางสำนัก พระราชวัง กรุงเทพฯ พร้อมด้วยพระคณาจารย์อื่นๆ อีกจํานวน ๔ รูป คือ หลวงปู่บุญมา จิตเปโม, หลวง พ่อวัน อุตตโม, พระอําจารย์จวน กุลเชฏโฐ และพระอําจารย์สิงห์ทอง ธมฺมโร พระคณาจารย์ทั้งหมดจึงได้ ไปรวมกันที่จังหวัดอุดรธานีเพื่อขึ้นเครื่องบิน เพราะลูกศิษย์ลูกหาต้องการถวายความสะดวกและเพื่อความ รวดเร็วในการเดินทาง โดยได้ขึ้นเครื่องบินที่จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๓

ครั้งเมื่อเครื่องบินมาถึงท้องนาทุ่งรังสิต เขตหมู่ที่ ๔ ต.คลองสี่ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี เหลือ ระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตรเศษ เครื่องบินได้ตั้งถ่ําและลดเต้านบินเพื่อเตรียมลงสู่สนาม แต่ เนื่องจากเครื่องบินได้ประสบพายุหมุนและประกอบกับฝนตกหนัก จึงเสียหลักตกลงที่ท้องนาทุ่งรังสิต พระ อําจารย์สุพัฒน์และคณะจึงได้ถึงแก่มรณภาพ พร้อมด้วยผู้โดยสารอีกเป็นจํานวนมาก เมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกาผู้โดยสารที่รอดชีวิตเป็นผู้ที่นั่งส่วนหางของเครื่องบิน เพราะส่วนหางของเครื่องบินยัง อยู่ในสภาพดี เมื่อพระอําจารย์สุพัฒน์และคณะได้ถึงแก่มรณภาพแล้ว มีการนําศพไปตกแต่งบำตผลที่ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช แล้วนําศพไปตั้งบำเพ็ญกุศลที่วัดพระศรีมหาธาตุ วรมหาวิหาร เขตบางเขน กรุงเทพฯ โดยอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ทั้ง ๗ วัน ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๓ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (วาสน์ วาสโน) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเขตพระนคร กรุงเทพฯ ทรงเป็นเจ้าภาพ และในวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๓ คณะรัฐบาลซึ่งมีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นประธาน พร้อมด้วยคณะศิษยานุศิษย์ของพระ คณาจารย์ที่มรณภาพดังกล่าวซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นเจ้าภาพ นับว่าเป็นเกียรติประวัติแก่พระอําจารย์ สุพัฒน์และคณะที่จากไปอย่างยิ่งยวด ยิ่งความปลื้มปิติยินดีแก่ญาติพี่น้อง เพื่อนสหธรรมิก คณะศิษยานุ ศิษย์ และผู้ที่เคารพนับถือของพระอําจารย์สุพัฒน์และคณะอย่างหาที่สุดมิได้

จำวันนั้น ถึงวันนี้ เป็นเวลา ๓๐ ปีเต็ม ด้วยความเคารพเลื่อมใสศรัทธา สํานึกในเมตตาธิคุณ กรุณาธิคุณ และบริสุทธิคุณ แห่งองค์พระอริยะสงฆ์ทั้ง ๕

คุณภฤช กมลकर्น คุณภริกา กมลकर्น และ ทำยาพในพระองค์เจ้าสาย สนิทวงศ์ ม.ร.ว. สุวพรรณ สนิทวงศ์ ม.ล.มัลลิกา (สนิทวงศ์)กมลकर्น ได้

บริจาคที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุเครื่องบินตก ณ หมู่ที่๔ ต.คลองสี่ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

เนื้อที่ ๒๓ ไร่เศษ จัดตั้งเป็นวัด ในพระพุทธศาสนา เพื่อ ถวายเป็นอนุสรณ์สถานพระอริยะสงฆ์ ทั้ง ๕

และถวายเป็นพระกุศลแด่บรรพบุรุษแห่ง ราชสกุล สนิทวงศ์ ตลอดจนอุทิศส่วนกุศลให้แก่

ทุกดวงวิญญาณของผู้เสียชีวิต ในเหตุการณ์เครื่องบินตกในครั้งนั้น โดยใช้ชื่อวัดว่า "วัดป่าสายสุวพรรณ"

๓.๑๗ วัดพระศรีนาคาทูรคาเทวี

ณ.สถานที่แห่งนี้คือเทวสถาน เป็นวัดฮินดูที่มีพราหมณ์อยู่ตลอดเวลา

เป็นสถานที่ของพระเป็นเจ้า เป็นสถานที่ประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์ หลุดพ้นจากอบายทั้งปวง

ปราศจากของคาว และ เนื้อสัตว์ทุกชนิด

วัดแขกคลองสี่ คือ วัดในศาสนาฮินดูแท้ ประกอบพิธีกรรมโดยคณาจารย์พราหมณ์

กูรู หรือ กูรกัน ที่สืบเชื้อสายจากตระกูลพราหมณ์ จากหลากหลายประเทศหมุนเวียนมาร่วม

ประกอบพิธีสำคัญๆ ทั้งจาก อินเดีย มาเลเซีย บังคลาเทศ

ทุกอย่างเป็นไปตามขั้นตอนและจารีตของศาสนาฮินดู โดยเฉพาะในเรื่องของพิธีกรรม

ทางเหล่าคณาจารย์ กูรกัน จะให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสิ่งที่เราทำ

คือการถวายสักการะแด่องค์เทพด้วยจิตวิญญาณ ไม่ใช่ตามจริตตามใจชอบ หรือมีธุรกิจเข้ามาเจือปน

๓.๑.๘ คริสตจักรเมธอดิสต์รังสิต คลองสี่ และฌาปนสถาน

สังกัด สหกิจคริสเตียนประเทศไทย องค์กรคริสตจักรเมตตาคิจิตร ก่อตั้งในปี ๑๙๙๕

๔. ข้อมูลด้านวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน

๔.๑ ประเพณีลอยกระทง

ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีโบราณของไทย แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าทำกันมาตั้งแต่ เมื่อไร เท่าที่ปรากฏกล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่สุโขทัยเป็นราชธานี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนับนฐาน ว่า เดิมทีเดิยเห็นจะเป็นพิธีของพราหมณ์กระทำเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าทั้งสาม คือ พระ อิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ต่อมาได้ถือตามแนวทางพระพุทธศาสนา มีการชักโคลมเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุพระจุฬามณีในชั้นดาวดึงส์ และลอยโคลมเพื่อบูชารอยพระพุทธรูปบาท ซึ่งประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา ในสมัยสุโขทัย นางนพมาศพระสนมของพระร่วงได้คิดทำกระทงลอยเป็นรูปดอกบัว และรูปต่างๆให้ทรงลอยตามลำน้ำไหล

พระร่วงเจ้าทรงพอพระราชหฤทัยกระทงดอกบัวของนางนพมาศมาก จึงโปรดให้ถือเป็นเยี่ยงอย่าง และปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ด้วยเหตุนี้ กระทงรูปดอกบัวจึง ปรากฏมาจนทุกวันนี้ แต่เปลี่ยนชื่อเรียกว่า "ลอยกระทงประทีป" ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้ทรงตัดพิธีต่างๆ ที่เห็นว่าสิ้นเปลืองออก ต่อมาในรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ ได้ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีนี้อีก ปัจจุบันนี้ การลอยพระประทีปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกระทำเป็นการส่วนพระองค์ตามพระราชอัธยาศัย แต่พิธีของชาวบ้านยังทำกันอยู่เป็นประจำตลอดมา

ลักษณะของประเพณี / การละเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ

การจัดกิจกรรมวันลอยกระทงนั้น จะมีประมาณเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ในตำบลคลองสี่ มี การจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. การแข่งขันเรือพายชนส้ม ระหว่างหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลคลองสี่

๒. การประกวดนางนพมาศ

๓. การประกวดกระทง

๔. ดนตรีและมหรสพ

๕. การลอยกระทง เพื่อ

- เพื่อขอขมาแก่พระแม่คงคา เพื่อบูชารอยพระพุทธรูปและบูชาเทพเจ้า ตำนาคติ ความเชื่อ
- เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้ มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา
- เพื่อรู้ถึงคุณค่าของน้ำหรือแม่น้ำลำคลอง อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

ลอยกระทงเป็นประเพณีที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทย ซึ่งมีการปฏิบัติตามความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น เช่น เพื่อให้ความเคารพและขอบคุณน้ำที่อำนวยประโยชน์ต่าง ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ รวมทั้ง เป็นการขอขมาน้ำที่มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์หรือ ทำความเสียหายแก่น้ำ เช่น ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงน้ำ หรือลอยเพื่อ สะเดาะเคราะห์ ซึ่งประเพณีลอยกระทงก่อให้เกิดคุณค่าและความ สำคัญ ดังนี้

๑. คุณค่าต่อครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประดิษฐ์กระทงไปลอยเพื่อแสดงความสำนึกในบุญคุณของน้ำที่ให้คุณประโยชน์แก่เรา

๒. คุณค่าต่อชุมชน ทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีในชุมชน

๓. คุณค่าต่อสังคม ทำให้มีความเอื้ออาทรต่อกันและกันและเอื้ออาทรต่อสิ่งแวดล้อมด้วยการช่วยกันรักษาความสะอาดแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำต่าง ๆ
๔. คุณค่าต่อศาสนา เป็นการช่วยกันรักษาและทำนุบำรุงศาสนา และสืบทอดประเพณีอันดีงาม ของไทยแต่โบราณ

๔.๒ ประเพณีทำบุญเนื่องในวันขึ้นปีใหม่

แต่เดิมนั้น เราถือเอาวันแรม๑ ค่ำเดือนอ้าย เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับคติแห่งพุทธ ศาสนา ซึ่งถือช่วงเหมันต์หรือหน้าหนาวเป็นการเริ่มต้นปี ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงไปตามคติพราหมณ์ คือ ถือเอาวันขึ้น ๑ ค่ำเดือน ๕ เป็นวันขึ้นปีใหม่ ครั้งภายหลัง เมื่อทางราชการนิยมใช้วันสุริยคติ จึงได้ถือเอา วันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่มาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๓๒ และเมื่อถึงปี พ.ศ.๒๔๘๔ ทางราชการก็ได้ มีการประกาศเปลี่ยนแปลงให้เอา วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับบรรดา อารยประเทศ

บ้างที่อาจได้ยินคำกล่าวที่ว่า แต่ก่อนเราถือวันสงกรานต์ของเราเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยด้วย ที่ เป็นเช่นนั้นก็เพราะ วันสงกรานต์นั้นจะตรงกับวัน ๑ ค่ำเดือน ๕ ของทุกปี จนในปี พ.ศ. ๒๔๓๒ วัน สงกรานต์ตรงกับวันที่ ๑ เมษายน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงประกาศให้ ในวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่และได้ใช้เรื่อยมา สำเหตุก็เพราะสอดคล้องกับธรรมเนียมโบราณ คือปี นั้น ตรงกันทั้งวันสงกรานต์และวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ได้มีการใช้วันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่เรื่อยมา แม้ว่าในปีต่อไปจะไม่ตรงกับวันสงกรานต์ ทั้งนี้เพื่อให้มีกำหนดวันทางสุริยคติที่แน่นอน ตายตัวลงไปจนตรกิต คือ การนับวันเดือนปี โดยใช้การโคจรของพระจันทร์เป็นเกณฑ์ คือ วิธีการนบอย่าง ในปัจจุบัน เช่น วันจันทร์ อังคาร พุธ เดือน มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม และปี พ.ศ. ปี ค.ศ. ต่าง ฯลฯ

ต่อมาในวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๘๓ คณะรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ประกาศใช้ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔ เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับประเทศอื่น ๆ เป็นสากลทั่วโลก และใช้เรื่อยมาถึงปัจจุบัน

การทำบุญวันขึ้นปีใหม่

เมื่อใกล้ถึงเทศกาลปีใหม่ ประชาชนจะพากันเก็บกวาดบ้านเรือนให้สะอาด ประดับไฟและธงชาติ ตามสถานที่สำคัญ ๆ ครึ่งถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ก็จะมีการทำบุญเลี้ยงพระ ไปวัดเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฟังธรรมเทศนา ถือนิสสัยปฏิบัติธรรม แต่บางคนก็แค่ทำบุญตักบาตร ตอนกลางวันบ้างแห่งอาจจัด เทศกาลกินเลี้ยงเป็นที่ครื้นเครงสนุกสนาน เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองส่งท้ายเก่าต้อนรับปีใหม่ เข้าวันที่ ๑ มกราคม จะมีการทำบุญตักบาตร ไปท่องเที่ยวเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือมีการมอบของขวัญและ บัตรอวยพรให้แก่กันสำหรับในต่างจังหวัด จะมีการทำบุญเลี้ยงพระที่วัด และอุทิศส่วนกุศลไปให้แก่ญาติที่ ล่วงลับ กลางคืนมีการละเล่นพื้นบ้าน หรือ จัดมหรสพมาฉลอง

คติข้อคิดในวันขึ้นปีใหม่

เมื่อวันเวลาผันเปลี่ยนเวียนไปครบ ๑ ปี เราได้อยู่รอดปลอดภัยมาจนถึงวันขึ้นปีใหม่ ขอให้ลอง มองย้อนหลังกลับไปคิดว่า วันเวลาที่ผ่านมานั้นเราได้ไข่ม้อย่างคุ้มค่าหรือเปล่า และได้กระทำคุณงาม ความดีอันใดไว้บ้าง ควรทำโอกาสกระทำให้อย่างขึ้นทุกปีในขณะที่เดียวกันเราได้กระทำ ความผิดหรือสิ่งใดที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ หากมีต้องรีบปรับปรุงแก้ไขตัวเอง

๔.๓ ประเพณีสงกรานต์

สงกรานต์ แปลว่า การย้ายที่ คือ เป็นวันที่พระอาทิตย์โคจรย้ายจากราศีเมษเข้าสู่ราศีเมธิ เป็นวัน เปลี่ยนจุลศักราชใหม่ ตามการคำนวณของผู้ทรงโหราศาสตร์ ซึ่งจะตรงกับวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ แต่การ นับวันทางจันทรคตินี้ เมื่อเทียบกับวันทางสุริยคติ ในแต่ละปีจะไม่ตรงกัน จึงถือเอาวันที่ ๑๓ เมษายนของ ทุกปี เป็นวันสงกรานต์ แต่เดิมเราถือเอาวันสงกรานต์ เป็นวันปีใหม่ของไทย และแม้ว่าในปัจจุบันได้ เปลี่ยนไปถือเอาวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามสากลเพื่อให้สอดคล้องกับนานาชาติอารยประเทศ แต่ก็ยังยึดถือเอาวันสงกรานต์เป็นวันขึ้นปีใหม่มาจนถึงทุกวันนี้ และยังถือว่าวันที่ ๑๕ เมษายน เป็นวัน ครบครวัฏจักรด้วย

ประเพณีวันสงกรานต์ปกติมีทั้งหมด๓วัน คือเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน ถึง ๑๕ เมษายน โดย ถือเอาวันที่ ๑๓ เป็นวันต้น หรือวันมหาสงกรานต์ วันที่ ๑๔ เป็นวันเนาหรือวันกลาง และวันที่ ๑๕ เป็นวัน เถลิงศก หรือวันสุดท้าย แต่วันต้นวันเนาวันเถลิงศกนี้ ทำนบทางจันทรคติหรือคำนวณทางโหราศาสตร์ อาจจะคลาดเคลื่อนกันบ้างในแต่ละปี

กิจกรรมที่จัดขึ้นในวันสงกรานต์

๑. การทำบุญตักบาตร ถือว่าเป็นการสร้างบุญสร้างกุศลให้ตัวเอง และ อุทิศส่วนกุศลนั้นแก่ผู้ ล่วงลับไปแล้ว การทำบุญแบบนี้มักจะเตรียมไว้ล่วงหน้า น้ำอาหารไปตักบาตรถวายพระภิกษุที่ศาลาวัด ซึ่ง จัดเป็นที่รวมสำหรับทำบุญ ในวันนี้หลังจากที่ได้ทำบุญเสร็จแล้ว ก็จะมีการก่อพระทรายอันเป็นประเพณี ด้วย

๒. การถวายข้าวแช่แด่พระภิกษุ ข้าวแช่ เป็นส่วนประกอบในเทศกาลสงกรานต์ของมอญ เป็นประเพณีสืบกันมาว่า ในวันสงกรานต์จะต้องทำข้าวแช่ถวายพระ เพราะถือว่าเป็นสิริมงคล

๓. การรด-สาดน้ำ เป็นการอวยพรปีใหม่ให้กันและกัน น้ำที่รดมักใช้น้ำหอมเจือด้วยน้ำ ธรรมดา

๔. การสรงน้ำพระจะรดน้ำพระพุทธรูปที่บ้านและที่วัด และบ้างที่จัด สรงน้ำพระสงฆ์ ด้วย

๕. บังสุกุลอุรี กระดุกอุยที่ผู้ใหญ่ที่ตายแล้ว มักก่อเป็นเจดีย์ แล้วนิมนต์พระไปบังสุกุล

๖. การรดน้ำผู้ใหญ่ คือการไปอวยพรให้ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ครูบาอาจารย์ ท่านผู้ใหญ่จะนั่งลงแล้วผู้ที่รดก็จะเอาน้ำหอมเจือกับน้ำรดที่มือท่าน ท่านจะให้ศีลให้พรผู้ที่ไปรด ถ้าเป็นพระก็จะนำผ้า สบไปถวายให้ท่านผลัดเปลี่ยนด้วย หากเป็นฆราวาสก็จะทำผ้าถุง ผ้าขาวม้าไปให้

๗. การดำหัว ก็คือการรดน้ำนั่นเอง แต่เป็นคำเมืองทางภาคเหนือ การดำหัวเรียกกันเฉพาะ การรดน้ำผู้ใหญ่ที่เราเคารพนับถือ ผู้สูงอายุ คือการขอขมาในสิ่งที่ได้ล่วงเกินไปแล้ว หรือ การขอพรปีใหม่ จากผู้ใหญ่ ของที่ใช้ในการดำหัวส่วนมากมีผ้าขนหนู มะพร้าว กล้าย และ ส้มป่อย

๘. การปล่อยนกปล่อยปลา ถือเป็นการล้างบาปที่ทำไว้ เป็นการสะเดาะเคราะห์ร้ายให้มีแต่ ความสุขความสบายในวันขึ้นปีใหม่

๙. การนําททรายเข้าวัด ทางภาคเหนือนิยมขนทรายเข้าวัดเพื่อเป็นนิมิตโชคลาภ ให้มีความสุข ความเจริญ เงินทองไหลมาเทมาดุจทรายที่ขนเข้าวัด

๔.๔ ประเพณีตักบาตรพระร้อย

ประวัติ / ความหมาย

ประเพณีตักบาตรพระร้อย นับว่าเป็นประเพณีอันดีงามของชาวจังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มานับร้อยปี นอกจากรับบิณฑบาตที่วัดแล้วยังปรากฏว่า การตักบาตรพระร้อยเป็นประเพณี อย่างหนึ่งของชาวตำบลคลองสี่

ในตำบลคลองสี่ การตักบาตรพระร้อยเป็นหน้าที่ของทางวัดทุกวันจะผลัดกัน การตักบาตรพระ ร้อยมาจากการต้องใช้พระเป็นจำนวนมาก จึงเรียกว่าพระร้อย และความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนเป็น จำนวนมาก จึงลุล่วงไปด้วยดี การตักบาตรพระร้อยเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวตำบลคลองสี่ วัดที่จัดตัก บาตรพระร้อยต้องกำหนดวันที่เรียกบิณฑบาต มักทำยกวัดที่เป็นเจ้าภาพก็ไปนิมนต์พระวัดต่างๆ ตามจำนวนที่ต้องการ พร้อมกับแจ้งกำหนดงาน ประเพณีตักบาตรพระร้อยเริ่มตั้งแต่เทศกาลออกพรรษา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ แต่วันที่มีการตักบาตรจะเริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑

๔.๕ ประเพณีถวายเทียนพรรษา

การถวายเทียนพรรษานี้เป็นโบราณประเพณีที่สืบทอดมา เป็นเวลาช้านาน เมื่อถึงฤดูเข้าพรรษา ภิกษุทั้งหลายต้องจำพรรษาในอาวาสของตน ๓ เดือน พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย จึงได้จัดทำให้เป็นกุศลพิธีขึ้น เมื่อได้นำเทียนไปถวายพระสงฆ์แล้ว ท่านก็จะได้บูชาต่อหน้าพระประธานในพระอุโบสถ

ประเพณีถวายเทียนพรรษานี้เป็นประเพณีที่ชาวพุทธปฏิบัติสืบมาเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา และเพื่อให้สมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ตนปรารถนา มีไหวพริบ เกลี้ยกล่อม ดุจแสงเทียนที่สว่างไสว ของเทียนซีผึ้ง การจัดงานจะจัดงานประมาณ ๓-๕ วันต่อเนื่องกันจนถึงวันเข้าพรรษาทุกปี

การถวายเทียนเข้าพรรษา เป็นประเพณีหนึ่งของชาวตำบลคลองสี่ ที่นิยมทำกันมานานแล้ว บ้างก็ ถวายเป็นการส่วนตัว คือ ทำครอบครัวไปถวาย บ้างก็นำไปถวายเป็นหมู่คณะ ในนามของส่วนราชการ สถานศึกษา คณะศรัทธา โดยนำเทียนที่จะนำไปถวายมาตกแต่งให้สวยงามด้วยดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง หรือ น้ำไป แกะสลัก ก่อนวันอาสาฬหบูชา ๑ วัน จะนำเทียนพรรษาไปถวายวัด เมื่อถวายแล้วทางวัดจะ ได้จุดตอนกลางคืน ทุกคืนในขณะที่ทำกิจกรรมทางศาสนาในเวลากลางคืน

การถวายเทียนพรรษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อใช้จุดเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชาในระหว่างพรรษา
๒. เพื่อให้เกิดแสงสว่างเวลามีพิธีกรรมทางศาสนาในเวลากลางคืน
๓. เพื่อความสุขจากบุญกุศลที่ได้ทำบุญถวายเทียน

๔.๖ ตักบาตรน้ำผึ้ง

ความหมาย

การตักบาตรน้ำผึ้งเป็นการนำน้ำผึ้งใส่บาตรเพื่อให้พระสงฆ์นำไปใช้ในการทำยารักษาโรคในช่วงจำ

พรรษา

ลักษณะของประเพณี / การละเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ

ในการทำบุญตักบาตรน้ำผึ้งจะมีการห่อข้าวต้มสำหรับทำบุญใส่บาตรพร้อมกับน้ำผึ้งด้วย

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

ถือเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านานตั้งแต่สมัยโบราณ เพราะน้ำผึ้งเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการทำยา และโดยเฉพาพระสงฆ์ไว้ใช้ยามจำเป็นในช่วงเข้าพรรษา

๔.๗ การเล่นเกมเก็บ

ความหมาย

การเล่นหมากเก็บเป็นการฝึกทักษะ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ และความไวของ สายตา ใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหา เมื่ออดีตได้รับความนิยมในการเล่นในเด็กผู้หญิงมาก แต่ปัจจุบันยังมี ความนิยมอยู่เฉพาะในกลุ่มเด็กประถมศึกษาเท่านั้น

ลักษณะของประเพณี / การละเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ

การเล่นหมากเก็บ มีจำนวนผู้เล่น ๒ – ๕ คน อุปกรณ์การเล่นก้อนหินกลมเล็ก ๕ ก้อน กติกาการเล่น วิธีการทำผู้ที่จะได้เล่นก่อนใช้วิธีขึ้นร้าน คือการยกก้อนหินทั้ง ๕ ก้อนไว้ในมือแล้วโยนขึ้นไม่ให้สูงมากนัก รับก้อนหินทั้ง ๕ ก้อนด้วยหลังมือแล้วโยนพร้อมกับพลิกมือหยายรับก้อนหิน ใครรับ ก้อนหินได้มากที่สุดจะได้เล่นก่อน การเล่นหมากเก็บจะเริ่มจากหมากตัวที่ ๑ ถึงตัวที่ ๔ ด้วยวิธีการ โยนก้อนหินก้อนหนึ่งไปบนอำคา แล้วเก็บก้อนหินทีละก้อนพร้อมกับรับก้อนที่โยนไปไม่ให้ตกพื้น ทำจนกว่าจะครบ ๕ ก้อน หมากที่ ๒ ถึงหมากที่ ๔ ก็ทำเช่นเดียวกัน แต่ต่างกันตรงการเก็บลูกหิน เก็บ ครั้งละ ๒ ครั้งละ ๔ ตามลำดับ เมื่อครบหมากที่ ๔ ก็ขึ้นร้าน นับคะแนนแข่งกันหลังจากขึ้นร้านแล้ว ก็เริ่มหมากที่ ๑ ใหม่ ทำเช่นนี้จนครบ ๑๐๐ คะแนน ใครครบก่อน คือผู้ชนะ ส่วนการเล่นใครทำ ก้อนหินตก โยนแล้วรับไม่ได้หรือเก็บไม่ครบจำนวนก็ต้องต่าย ให้สิทธิ์คนอื่นเล่นต่อ

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

เป็นการละเล่นที่มีมาแต่สมัยโบราณ สามารถฝึกสมาธิ และความสัมพันธ์ระหว่างสายตา และ มือในการเล่น

๔.๘ การเล่นหมากกรุก

ความหมาย

การเล่นหมากกรุกเป็นการฝึกทักษะด้านความคิดใช้ไหวพริบในการเล่นตลอดเวลา

ลักษณะของประเพณี / การเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ

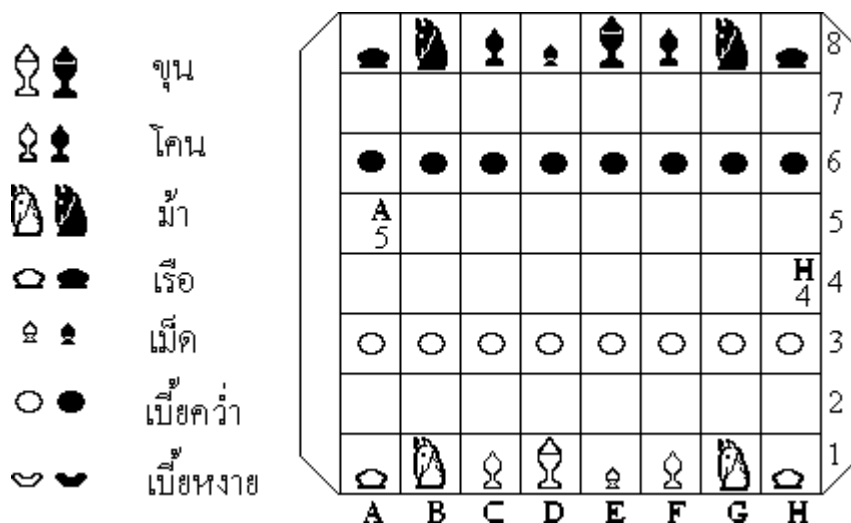
๑.) กระดานหมากกรุก เป็นกระดานสี่เหลี่ยม มีตำราสี่เหลี่ยมจัตุรัสด้านละ ๘ ช่อง ดังนั้นมีตำบ
 นกระดานหมากกรุกไทย $๘ \times ๘ = ๖๔$ ตำ ซึ่งเป็นตำเรียบธรรมดา หรือสลักก็ได้ ขอบกระดานสองข้าง
 โดยมากจะมีที่สำหรับให้เป็นที่เก็บตัวหมากกรุกที่กินกันแล้ว ต้องนํ้าออกม่าวางนอกกระดาน

๒.) ตัวหมากกรุก มีรวม ๓๒ ตัว แต่ละฝ่ายจะมี ๑๖ ตัว ตัวหมากกรุกจะทำเป็นสองสีให้เห็น
 แตกต่างกันเช่น ดำกับขาว แดงกับดำ ฯลฯ แต่ก่อนตัวหมากกรุกจะทำด้วยไม้เนื้อแข็ง แกะสลักเป็นรูปต่างๆ
 อาจใช้เขาสัตว์หรืองาช้างมาแกะสลักเป็นตัวหมากกรุก ปัจจุบันส่วนใหญ่หล่อจากพลาสติก รายละเอียดของตัวหมากกรุกแต่ละฝ่ายมีดังนี้

๑.) ขุน ๑ ตัว ๒.) เม็ด ๑ ตัว ๓.) โคน ๒ ตัว ๔.) ม้า ๒ ตัว ๕.) เรือ ๒ ตัว ๖.) เปี้ย

๘ ตัวรวมทั้งหมดมีฝ่ายละ ๑๖ ตัว

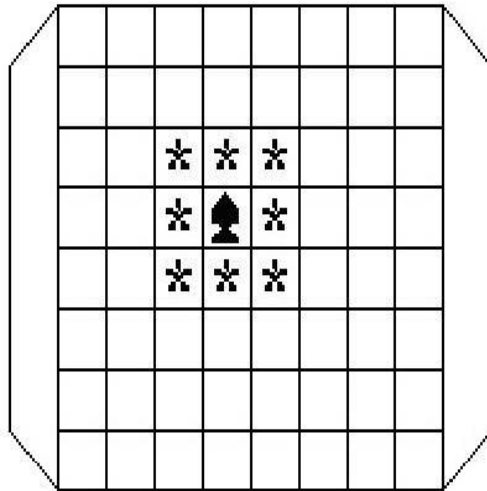
โดยปกติ ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายจะนั่งเผชิญหน้ากัน มีกระดานหมากกรุกวางอยู่ตรงกลาง การตั้งตัว
 หมากกรุกและรูปร่างของตัวหมากกรุก แสดงไว้ในภาพ มีข้อสังเกตคือ เม็ดต้องตั้งอยู่เบื้องขวาของขุนแต่ละ ฝ่าย

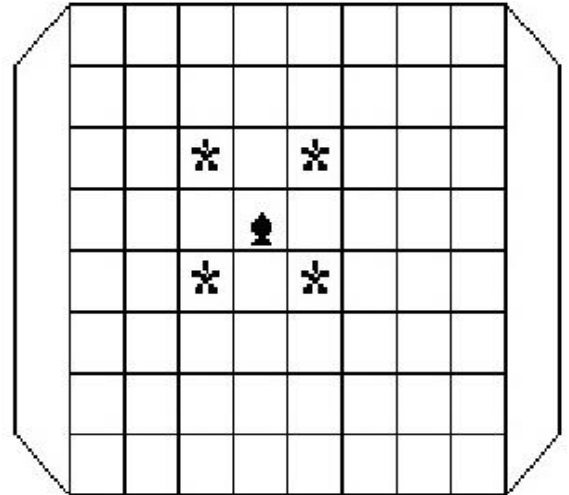
กติกา

เมื่อเริ่มเล่นจะมีการเสี่ยงทายว่าใครจะได้เป็นผู้เดินก่อน หลังจากนั้นก็จะสลับกัน เดินคนละที
 การเดินของหมากกรุกแต่ละตัว ในรูปจะแสดงให้เห็นอำนาจการเดิน และการกินของหมากกรุกแต่ละตัว ตามปกติหมากกรุกเมื่อเดินไปตำแหน่งใด
 ก็จะกินหมากของอีกฝ่ายหนึ่งในตำแหน่งนั้นได้ด้วย มียกเว้น คือ เปี้ยคว่า เวลาเดินจะเดินตรง ๆ ไปข้างหน้าได้ทีละหนึ่งตำ
 แต่ถ้าจะกินต้องกินตัวหมากที่อยู่ตรงหน้าตัวมันเองเท่านั้น ข้าย หรือขว เท่านั้น จะเดินถอยหลังไม่ได้ และจะกินทแยงถอยหลังก็ได้

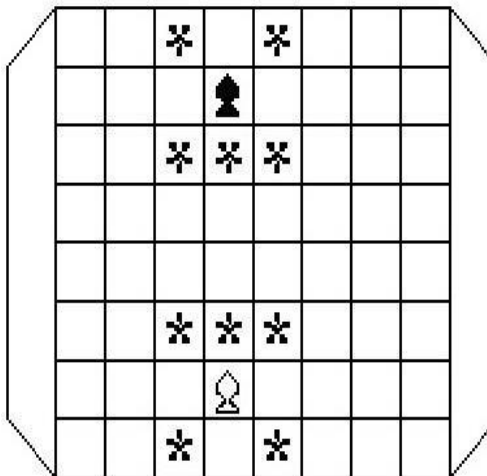
- ขุน เป็นตัวหมากรุกที่สำคัญที่สุด มีการเดินและกินไปในทิศทางรอบตัวได้ แต่ไม่สามารถเดินเข้าไปในตาข่ายของฝ่ายตรงข้ามได้
- เม็ด มีการเดินและกินไปในแนวทแยงทั้ง ๔ ด้าน
- โคน มีการเดินและกินไปในแนวทแยงทั้ง ๔ ด้านและเดินไปทางข้างหน้า
- ม้า มีการเดินและกินเป็นรูปตัว L ในทิศทางรอบตัว
- เรือ มีการเดินและกินไปในแนวตั้ง-แนวนอน ระยะยาว
- เปี้ย มีการเดินไปทางข้างหน้าและกินในแนวทแยงด้านหน้า เมื่อเปี้ยไปถึงแนวว่างเปี้ยของฝ่ายตรงข้ามจะกลายเป็นเปี้ยหงาย และมีการเดินและกินเช่นเดียวกับเม็ดทุกประการ

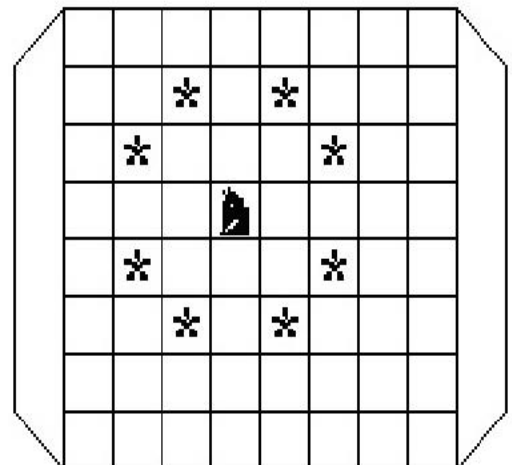
ตำแหน่งและทิศทางของขุนทั้ง ๒ ฝ่าย

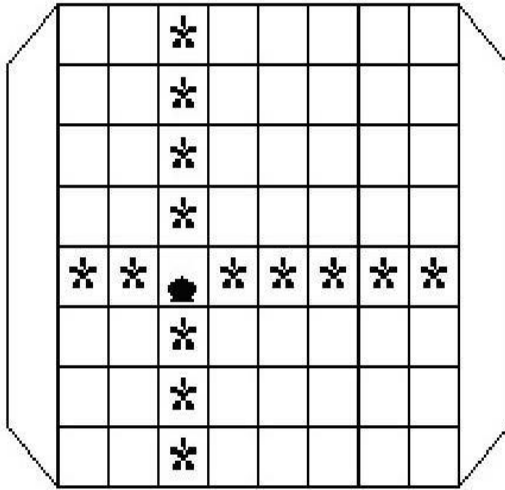
ตำแหน่งและทิศทางของเม็ดและเปี้ยหงายทั้ง ๒ ฝ่าย

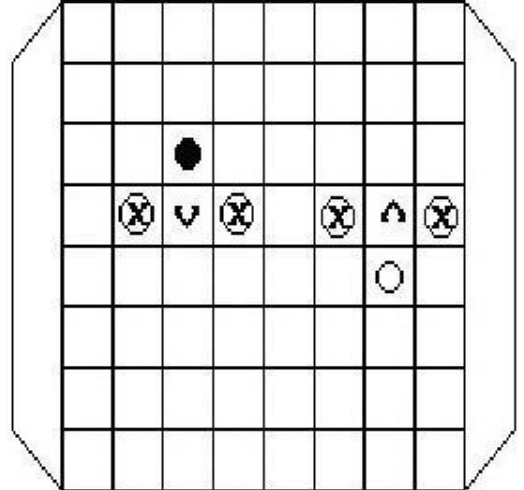
ตำแหน่งและทิศทางของโคนทั้ง ๒ ฝ่าย

ตำแหน่งและทิศทางของม้าทั้ง ๒ ฝ่าย

ตำแหน่งและค่ากินของเรือทั้ง ๒ ฝ่าย โดยต้องไม่มีหมากตัวอื่นมาขวาง และเดินข้าม หมากตัวอื่นไม่ได้

ตำแหน่งและค่ากินของเรือทั้ง ๒ ฝ่าย โดย x คือตำแหน่งที่กินได้
^ v คือตำแหน่งที่เดินได้

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

เป็นการละเล่นที่มีมาแต่สมัยโบราณ สามารถฝึกสมาธิ และไหวพริบ

๔.๙ การเล่นหมากฮอส

ความหมาย

หมากฮอส เป็นกีฬาหมากกระดานพื้นบ้านของไทย นิยมเล่นกันทั่วไป เป็นกีฬาที่เล่นกันระหว่างนักกีฬา ๒ ฝ่ายโดยการเดินตัวหมากไปมาบนกระดานหมากฮอส แพ้ / ชนะต่อกันด้วยการหมดตัวเดิน หมุดดำเดิน ยอมแพ้ หรือ ถูกปรับให้แพ้

ลักษณะของประเพณี / การละเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ อุปกรณ์การเล่น

๑. กระดานหมากฮอส เป็นกระดานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ที่ทำเป็นรูปจัตุรัสขนาดเท่ากันรวม ๖๔ ตำแหน่งสี่เหลี่ยมและสี่เหลี่ยมสลับตำแหน่งไปทุกตำแหน่ง ตำแหน่งสี่เหลี่ยมทั้ง ๓๒ ตำแหน่งเป็นตำแหน่งตัวหมาก หมุดกระดานที่มีตำแหน่งสี่เหลี่ยมอยู่เพียงตำแหน่งเดียวเรียกว่า "หมุดเดี่ยว" หมุดกระดานที่มีตำแหน่งสี่เหลี่ยมอยู่คู่กันสองตำแหน่งเรียกว่า "หมุดคู่"

๒. ตัวหมาก เป็นรูปทรงกลม แบ่งเป็นสองสี

๓. การตั้งกระดานและตัวหมาก ให้นักกีฬาทั้ง ๒ ฝ่ายนั่งหันหน้าเข้าหากัน วางกระดานไว้ตรง กลางให้หมุดเดี่ยวอยู่ทางซ้ายมือ หมุดคู่อยู่ทางขวามือ เพื่อวางตัวหมากแต่ละสีในตำแหน่งแถวหลังสุดของทั้ง สองฝ่าย และแถวถัดมา ตำแหน่งหนึ่งตัว

๔. การเดินหมาก

๔.๑ การสุ่มเลือกตัวหมาก ให้เตรียมหมากมาสี่ละตัว ระบุว่าจะให้ฝ่ายถือหมากสีใดเป็น ฝ่ายเดินก่อน หรือเดินหลังทุกกระดาน แล้วให้นักกีฬาสุ่มเลือกตัวหมาก ฝ่ายใดเลือกได้หมากสีอะไร ให้ใช้ หมากสีนั้นเดินในกระดานแรก หลังจากนั้นให้ทั้ง ๒ ฝ่ายสลับการถือหมากกันทุกครั้งที่เริ่มแข่งขันกระดาน ต่อไป

๔.๒ เปี้ยและฮอส

๔.๒.๑ ตัวหมากที่วางไว้ตามกติกาข้อ ๓. เรียกว่า "เปี้ย" เปี้ยเดินตามแนวทแยงไปข้างหน้าทีละตา และต้องกินหมากของฝ่ายตรงข้ามตามกติกาข้อ ๕.๑

๔.๒.๒ เมื่อเปี้ยตัวใดตัวหนึ่งเดินไปถึงหรือกินไปตกในตาที่อยู่แถวหลังสุดของ ฝ่ายตรงข้าม เปี้ยตัวนั้นจะกลายเป็น "ฮอส" ให้ฝ่ายตรงข้ามใช้หมากสีเดียวกันอีกตัวหนึ่งวางซ้อนไว้เป็น สัญลักษณ์ ฮอสสามารถเดินหน้าหรือถอยหลังได้ตามแนวทแยง โดยไม่จำกัดจำนวนตาที่เดิน เปี้ยที่เพ็ง กลายเป็นฮอสจะเดินหรือกินทันทีไม่ได้ ต้องรอให้ฝ่ายตรงข้ามเดินหรือกินอีกครั้งหนึ่งก่อน

๔.๓ การจับหมากเดิน ในการแข่งขันแต่ละกระดาน ให้นักกีฬาทั้ง ๒ ฝ่าย ผลัดกันเดิน หมากของตนฝ่ายละครั้ง โดยให้ถือกฎ "จับตัววางตาย" กล่าวคือ เมื่อนักกีฬาฝ่ายที่จะเดินหมากแต่ละหมาก ตัวใด ให้จับหมากตัวนั้นเดินโดยไม่ชักช้า ห้ามจับค้างไว้ ห้ามเปลี่ยนไปจับหมากตัวอื่นเดิน เว้นแต่หมากตัวนั้นไม่มีตาเดิน เมื่อเดินหมากไปแต่ละตาใด ให้วางในตานั้น ห้ามเปลี่ยนไปวางในตาอื่น เว้นแต่นักกีฬาฝ่าย ตรงข้ามหักท้วง ก่อนที่จะเดินหมากของตนเอง ว่าเป็นการทำผิดกติกา ในกรณีที่เดินฮอส เมื่อจับฮอสไป ท่างทิศใดของแนวทแยง ให้วางลงในตาที่อยู่ทางทิศนั้น ห้ามเปลี่ยนไปทางทิศอื่น เว้นแต่นักกีฬาฝ่ายตรง ข้ามหักท้วง ก่อนที่จะเดินหมากของตนเอง ว่าเป็นการทำผิดกติกา

๔.๔ การจัดหมาก หลังจากเริ่มการแข่งขันแต่ละกระดาน ให้นักกีฬาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องการขยับตัวหมากในกระดาน เพื่อจัดให้ตรงตามตำแหน่ง ให้ขออนุญาตก่อน ทั้งนี้การขออนุญาตและ การขยับตัวหมากให้ทำในระหว่างที่เป็นช่วงเวลาเดินหมากของตนเองเท่านั้น

๔.๕ เวลาที่ใช้ในการเดินหมาก

๔.๕.๑ นักกีฬาใช้เวลาเดินหมากของตนเองครั้งละไม่เกิน ๒ นาที โดยกรรมการ จะขานบอกเวลา ๒ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อเหลือเวลา ๓๐ วินาที และครั้งที่สองเมื่อเหลือเวลา ๑๐ วินาที

๔.๕.๒ การขอเวลาพิเศษ ระหว่างที่กำลังแข่งขันกันแต่ละกระดาน นักกีฬาแต่ละฝ่ายมีสิทธิขอเวลาพิเศษเพื่อคิดไตร่ตรองได้ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๕ นาที โดยแจ้งขอเวลาพิเศษต่อกรรมการ ก่อนหมดเวลาเดินหมาก ให้กรรมการขานยืนยันว่ารับทราบคำขอ และจดบันทึกไว้ รวมทั้งขานบอกเวลา เหมือนในกติกาข้อ ๔.๕.๑ ด้วย

๔.๕.๓ การขอเวลานอกหากนักกีฬาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการขอเวลานอกเพื่อทำ กิจกรรมที่จำเป็น เช่น เข้าห้องซื้อหาเครื่องดื่ม ฯลฯ ให้ขออนุญาตก่อน

การกินหมาก

๑ การกินหมาก ให้ถือกฎ "กินได้ต้องกิน" กล่าวคือ เมื่อหมากของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขวางทางเดิน หมากของอีกฝ่ายหนึ่ง และมีตัววางอยู่ในแนวเดียวกันกับหมากที่ขวางอยู่ ฝ่ายที่ถูกขวางต้องกินโดยจับหมากของตนเองตัวที่ถูกขวาง ข้ามหมากตัวที่ขวางไปวางในตาวางนั้น แล้วยกหมากที่ถูกกินออกจาก กระดาน

๒ การกินหลายต่อ เมื่อเป็นการกินหลายต่อ ฝ่ายกินต้องแสดงการกินให้ชัดเจน
๓ การกินหลายแบบ เมื่อมีโอกาสนักกินได้หลายแบบ ฝ่ายกินจะเลือกกินแบบใดแบบหนึ่งก็ได้
๔ การกินได้แต่ไม่กิน เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีโอกาสนักกินได้ แต่กลับเดินหนีโดยไม่กินอีกฝ่ายหนึ่งจะทักท้วงให้กิน ก่อนที่จะเดินหนีของตนเอง หรือจะปล่อยเลยตามเลยก็ได้
โดยกรรมการไม่มีสิทธิ์เตือนให้กิน

ผลการแข่งขันจะเป็นแพชนะ เมื่อเกิดกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๑ ฝ่ายแพหมดตัวเดิน
- ๒ ฝ่ายแพหมดตำแหน่ง
- ๓ ฝ่ายแพยอมแพ้
- ๔ ฝ่ายแพ้ถูกปรับให้แพ้ ตามกติกาข้อ ๖.
- ๕ ฝ่ายแพ้ถูกปรับให้แพ้ ในกระดานที่แข่งขัน เนื่องจากมาแข่งขันช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๒๐ นาที เว้นแต่นักกีฬาฝ่ายตรงข้ามและคณะกรรมการจัดการแข่งขันยินยอม
- ๖ ฝ่ายแพ้ถูกปรับให้แพ้ ในรายการที่แข่งขันในวันนั้นๆ เนื่องจากมาแข่งขันช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๖๐ นาที

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

เป็นการฝึกใช้ความคิด และสมาธิในการแก้เกมส์

๔.๑๐ การทำขวัญข้าว

ประเพณีทำขวัญแม่โพสพ (ข้าว) ตามความเชื่อที่ว่าแม่โพสพมีพระคุณจึงต้องทำขวัญเป็นการกล่าวขอขมาต่อต้นข้าวทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับข้าว ทั้งการเกิดเองตามธรรมชาติ และจากการที่มนุษย์จะกระทำอะไรก็ตามกับต้นข้าว เช่นเกี่ยวข้าว อีกทั้งเพื่อเป็นการขอบคุณและเอาใจแม่โพสพให้ ความอุดมสมบูรณ์แก่ผืนนา และเพื่อขอกุศลและเรียกขวัญแม่โพสพเป็นสิริมงคลลดบั่นดาลให้ไม่มีภัยขึ้น ปกติจะพากันในวันศุกร์ซึ่งถือว่าเป็นวันขวัญข้าว

ประเพณีทำขวัญข้าวของบางจังหวัด อาจมีประเพณีทำขวัญข้าว อยู่ ๒ ช่วง คือ ช่วงที่ข้าวตั้งท้อง และช่วงข้าวพร้อมเกี่ยว โดยในแต่ละช่วงจะมีเครื่องเซ่นไม่เหมือนกัน เครื่องเซ่นของการทำขวัญข้าวตอน ตั้งท้อง ด้วยความเชื่อที่ว่า แม่โพสพเป็นมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกัน พอข้าวตั้งท้อง จึงเชื่อว่าจะอยากรับประทานอาหารเหมือนคนท้อง สิ่งที่เขาได้เ็นเครื่องเซ่นช่วงดังกล่าวจึงเป็นของรสเปรี้ยว อ้อย นมมะพร้าว นอกเหนือจากหมาก พลุ ธงกระดาษสีต่างๆ ผ้าแดง ผ้าขาว ใส่ลงในชะลอมเล็ก ๆ มีเส้นด้ายสีแดงและสี ขาวเพื่อผูกเครื่องเซ่นเข้ากับต้นข้าว ดอกไม้ และด้วยความเชื่อที่ว่าแม่โพสพเป็นผู้หญิง จึงต้องมี นมอบ นมอมด้วย โดยคนที่ทำพิธีมักจะเป็นผู้หญิงเจ้าของที่นา แต่พิธีนี้ให้ออกาสผู้ชายทำได้แต่ไม่นิยม หลังจาก มัดโยงเครื่องเซ่นกับต้นข้าวด้วยด้ายสีแดงและขาวเข้าด้วยกันแล้ว ผู้ทำพิธีจะพรมน้ำหอมแบ่งราดต้นข้าว จากนั้นจึงจุดธูปปักลงบนที่นาพร้อมกล่าวคำขอขมาต่าง ๆ แล้วแต่ที่เชื่อกันได้ ส่วนมากก็จะเป็นการบอกกล่าวถึงสิ่งที่กำลังจะทำ เช่น ขอให้รวงข้าวสวย มีข้าวเยอะ ๆ ให้ผลผลิตสูง ๆ เมื่อพูดทุกอย่างที่อยากพูด จบก็ต้อง กู้ร้องให้แม่โพสพรับทราบเจตนาดัง ๆ

เมื่อข้าเริ่มตั้งท้องข้าวน่าจะเอาไม้ผมนำสำมะลอแล้วนำเครื่องแต่งตัวของหญิง เช่น แป้ง น้ำมัน ใสม่ม น้ำอบไทย หวี กระจากใส่ในชะลอม พร้อมด้วยขนมหวานสักสองสามอย่าง ส้มเขียวหวาน ส้มโอแกะ กลีบ ปักเส้าไม้ไผ่แล้วเอาชะลอมแขวนไว้ในน้ำ เพื่อให้แม่พระโพสพแต่งตัวและสวยสิ่งของนั้น จะได้ออก รวงได้ผลดี ข้าเรียกว่า เฉลว

หลังจากพิธีทำขวัญข้าวในช่วงข้าวพร้อมเกี่ยว ก็ทำการเก็บเกี่ยวข้าวได้เลย หลังจากนั้นก็เตรียมตัว ทำพิธี รับขวัญแม่โพสพ ในวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปีต่อไป แม้ว่าการทำงานปัจจุบันจะทำได้ถึงปีละ ๓ ครั้งแต่ประเพณียังคงต้องทำตามการปลูกข้าวตามฤดูกาลในอดีตเท่านั้น การทำขวัญข้าว ผู้ชายสามารถทำ ขวัญข้าวได้ แต่รับขวัญข้าวไม่ได้เด็ดขาด

๔.๑๑ พิธีไหว้ครูดนตรีไทย

ความหมาย

๑. เพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศล ด้วยการถวายเครื่องสักการะ พลิกกรรมเก่าปรมาจารย์ทั้งหลายทั้งปวง ที่มาประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ศิษย์
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความมั่นใจในการเรียนนาฏศิลป์เป็นอย่างดี เมื่อได้ผ่านพิธีกรรมมาแล้ว
๓. เพื่อเป็นการขอมำล่ำโทษ หากศิษย์ได้กระทำความผิดพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ว่าจะเป็น ด้านกายกรรม วาจากรรม

หรือมนกรรมก็ตาม

๔. เพื่อให้สำหรับต่อทำที่เป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงที่มีความเชื่อมาแต่โบราณว่า เพลงหน้าพาทย์ บางเพลงจะต้องต่อทำในพิธีไหว้ครู จึงจะเกิดเป็นสิริมงคล ทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียน

๕. เพื่อเป็นสิ่งเตือนสติให้ศิษย์ระลึกถึงครู อันเป็นเครื่องเตือนใจที่จะประพฤติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในศีลธรรมจรรยา ตั้งตนอยู่ในโอวาทคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์

ตำนานการไหว้ครู

มีตำนานที่ถือว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันครู นอกจากนี้ยังถือกันว่าเวลากลางวันพระพฤหัสบดีเป็นธาตุ ไฟ และเป็นธาตุน้ำในเวลากลางคืน เป็นดาวพระเคราะห์ที่ให้วิทยาคม ว่ามรรคแก่มนุษย์ เราจึงถือวัน พฤหัสบดีเป็นวันครู เดือนที่นิยมกระทำพิธีไหว้ครู ตามแบบโบราณนิยมให้ประกอบพิธีไหว้ครูและครอบครู ในเดือนคู่ เช่น เดือน ๔ เดือน ๖ เดือน ๘ เดือน ๑๐ เดือน ๑๒ และเดือนยี่ แต่มีข้อยกเว้นเดือนเดียวคือ เดือน ๙ อันโลมให้จัดพิธีได้ เพราะถือว่าเดือน ๙ เป็นเลขมงคลของไทยสืบมา ในบางครั้งตามคติโบราณยังต้องระบุงันทรคติเพิ่มขึ้นด้วย โดยพิจารณาอีกว่าตรงกับวันขึ้นแรมข้างใด จะนิยมวันพฤหัสบดีข้างขึ้น เพราะข้างขึ้นถือว่าเป็นวันปู เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง

ลักษณะของประเพณี / การละเล่นพื้นบ้าน / พิธีกรรมหรือความเชื่อ

๑. จัดเตรียมสถานที่และทำความสะอาดบริเวณที่จัดให้เรียบร้อย
๒. เชิญหัวหน้าหรือศิษย์ครู ทั้งที่เป็นเทพเจ้า เทวดา ถ้ำชี และคนธรรมดาประติษฐาน เพื่อเป็น ประธานตั้งไว้บนโต๊ะที่เตรียมพร้อมแล้ว
๓. พิธีสวดมนต์ไหว้พระ จำนวน ๙ รูป

๔.จัดเครื่องกระยาบวช เครื่องสังเวท เครื่องสักการะ มีดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องสังเวทจะจัด ออกเป็น ๓ ชุด คือ

- ส่วนของพระมหากษัตริย์ เทวดา นางฟ้า เป็นอาหารสุก
- ส่วนของพระครูฤาษี พระประคนธรรพ เป็นอาหารสุก
- ส่วนของพระพิราพ ซึ่งเป็นเทพอสูร เป็นอาหารดิบ ๕.เชิญประธานจัดงานมาจุดธูปเทียนบูชาครู

ครูผู้ประกอบพิธีแต่งชุดขาว อ่านโองการเชิญครู

ต่างๆ มาร่วมพิธี

๖.ดนตรีบรรเลงเพลงหน้าพาทย์แต่ละเพลงตามที่ครูผู้ประกอบพิธีจะเรียกเพลง

๗.ครูผู้ประกอบพิธีกล่าวถวายเพื่อเสนสังเวทต่างๆ ที่ได้จัดมา เสร็จแล้วกล่าวคำเครื่องเช่นสังเวท

๘.ผู้มาร่วมงานร่วมถวายเพื่อบูชาครู ซึ่งนิยมว่าเพลงช้า — เพลงเร็ว เพลงหน้าพาทย์ขึ้นสูงบางเพลง เช่น ตระนimitr ตระบองกัน คุณพาทย์

เป็นต้น

๙.ครูผู้ประกอบพิธี ทำพิธีครอบให้ศิษย์ที่มาร่วมงาน โดยนำศรีษะครูมาครอบให้ ๓ ศรีษะ คือ

- ศรีษะพระครูฤาษี อันเป็นสัญลักษณ์ครูทั่วไป
- ศรีษะพระพิราพ อันเป็นสัญลักษณ์ครูโขน
- ศรีษะเทริดโนห์รา อันเป็นสัญลักษณ์ครูละคร

๑๐.ลูกศิษย์นำขันก้านล มีดอกไม้ ธูปเทียน ผ้าเช็ดหน้าขาว เงินก้านลครู ๒๔ บาท ผู้ที่ได้รับครอบ ถือว่าเป็นศิษย์ที่มีครูแล้ว และในวงการนำภูศิลป์ได้รับคนผู้เป็นนำภูศิลป์โดยสมบูรณ์

๑๑.ลูกศิษย์ที่จะจบออกจากรับเป็นปีสุดท้าย จะเข้ารับมอบ โดยครูผู้ประกอบพิธีจะส่งสร พระขันธให้กับศิษย์ผู้นั้นรับไว้ เปรียบเสมือนการขออนุญาตเพื่อไปสอนศิษย์ต่อไป

๑๒.ครูผู้ประกอบพิธีจะเจิมหน้าผาก ประพรมน้ำมันต์ พร้อมให้ของที่ระลึก และกล่าวอวยพร ให้กับศิษย์ทุกคนที่เข้าพิธีไหว้ครู

๑๓.ศิษย์ทุกคนจะร่วมส่งครู ซึ่งนิยมว่าโปรยข้าวตอกดอกไม้เนื้อความเป็นสิริมงคลต่อไป

กำหนดวันและเดือนที่นิยมประกอบพิธีไหว้ครู

การจัดพิธีไหว้ครูมีข้อกำหนดให้กระทำพิธีเฉพาะวันพฤหัสบดี อาจจะได้รับอิทธิพลมาจากพวก พราหมณ์ ซึ่งนับถือเทพเจ้านามพระพฤหัสบดีเป็นเทพฤกษ์ ในฐานะโปรหิตาจารย์ที่เคารพนับถือของพระ อินทร์และเทวดาอื่นๆ จึงนิยมไหว้ครูกันในวันพฤหัสบดี

ความสำคัญ / ประโยชน์ และคุณค่าที่เกิด

ส่วนที่จะโน้มน้าวจิตใจมนุษย์ให้รักวิชาความดี รักวิชาวิทยาการสืบเนื่องไปด้วยดี ทั้งยังจงใจให้เป็นผู้มีนิสัยอ่อนโยนไม่แข็งกระด้างการไหว้ครู คือ การแสดงถึงความเคารพทศทิศแต่ท่านบูรพาจารย์และครูบ่า อาจารย์ผู้ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ศิษย์ ในฐานะผู้สืบทอดมรดกทางวิชาการ จึงพร้อมใจกันปวารณาตนรับการถ่ายทอดวิชาความรู้ ด้วยความวิริยะอุตสาหะมานะอดทน เพื่อจะได้เป็นความรู้ติดตัวนำไป ประกอบอาชีพ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ตนเองในภายภาคหน้า

๕. ข้อมูลด้านแหล่งเรียนรู้ในตำบล

๕.๑ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดตะวันเรือง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลคลองสี่ อําเภอดงหลวง จังหวัด ปทุมธานี

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ เดิมเป็นที่ประดิษฐานของหลวงปู่สุโขทัย ปัจจุบันปรับปรุงให้เป็น พิพิธภัณฑ์สำหรับจัดเก็บพระพุทธรูปปางต่างๆ คัมภีร์ใบลาน ถ้วยชาม สมัยโบราณ เพื่อให้เด็กและ เยาวชนได้เข้าไปศึกษาทำความเข้าใจ

๕.๒ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ

๕.๒.๑ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ ณ วัดตะวันเรือง วัดตะวันเรืองเป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างมานานกว่า ๑๐๐ ปี จึงมีโบราณสถานต่างๆ ให้รู้ถึงรากฐานได้อนุรักษ์ไว้ ดังนี้

- อุโบสถ

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ สมัยพระครูสังวาลย์ สิริจันท เป็นเจ้าอาวาส โดยมีอุบาสิกำบุญมาก บ้างขอเป็นผู้นำสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๐๙

พ.ศ. ๒๕๓๙ อุบาสิกำบุญมาก ได้บริจาคทุนทรัพย์วาดจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถ

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บูรณะซ่อมแซมเปลี่ยนซุ้มประตู หน้าต่าง และทำสีใหม่ โดยมีนายสมศรี นาง นก แก้วทั้งริน เป็นประธานทอดกฐิน

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บูรณะซ่อมแซมด้วยการเปลี่ยนกระเบื้องใหม่ เปลี่ยนซุ้มฟ้า บูรณะใหม่ทั้งหมด ซ่อมแซมหน้าต่าง

- บันใหม่ตลอดจนทำสีใหม่

- หอสวดมนต์สิริวรคุณ สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๒๒

- ศาลาการเปรียญ สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ สมัยพระครูโฆสิตศีลคุณเป็นเจ้าอาวาส

- โรงเรียนปริยัติธรรมโฆสิตศีลคุณ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ชั้นบนเป็นโรงเรียน ชั้นล่างเป็น หอฉัน

- วิหารหลวงปู่สุโขทัย สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ (เดิมเป็นศาลาพักริมทาง)

- วิหารบูรพาจารย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๓ แหล่งท่องเที่ยว

ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประตูสู่เอเชีย ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าออกและแวะพักรอขึ้นเครื่องเพื่อเดินทางต่อ ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งที่มีความน่าสนใจสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยิ่งย่น เพราะมีสถานที่ที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง เช่น

๕.๓.๑ วัดตะวันเรือง

- สักการะพระศักดิ์สิทธิ์ของวัด มีหลวงพ่อสุโขทัย หลวงพ่อผ่อง พระประธาน หลวงพ่อพุทธโสธร(จำลอง) ๔ บรูพาจารย์ สมเด็จพระพัฒนาจารย์ (โต พรหม รังสี)
- ชมหมู่บ้านโรงทอง (แห่งเดียวในประเทศไทย)
- ชมวัดอุโบสถ (คัมภีร์เก่า ธรรมาสัน ตูพระธรรม) ที่พิพิธภัณฑ์สถาน
- ทำความรู้ตูลำราที่ห้องสมุดทองหล่อ
- พักผ่อนหย่อนใจที่หอไตรกลางสระโมกข์
- ชมหมู่บ้านที่หน้าวัด (ให้อาหารปลา)
- ทำความร่มรื่นที่ลานธรรม มีร่มเงาไม้ร่มรื่น
- ชมภาพจิตรกรรมฝาผนัง อุโบสถอันงดงาม

๕.๓.๒ วัดเพ็ญทวน

๕.๓.๓ วัดมงคลพุการาม

๕.๓.๔ วัดสว่างภาพ

๕.๓.๕ ศาลเจ้าพ่อช้างเหยียบ

๕.๓.๖ ฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาหมอสี หมู่ที่ ๑๒ ถนนเลียบคลองสี่ฝั่งตะวันตก

๕.๓.๗ ฟาร์มไก่ชน หมู่ที่ ๘ และหมู่ที่ ๑๓

๕.๓.๘ ศูนย์แสดงสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (ศูนย์ OTOP) หมู่ที่ ๑

๕.๔ แหล่งภูมิปัญญา

๕.๔.๑ กลุ่มแม่บ้านคลองสี หมู่ที่ ๑ การหล่อรูปเหมือนด้วยเรซิน

๕.๔.๒ ศูนย์การเรียนรู้การปลูกมะพร้าวน้ำหอม

๕.๔.๓ การเรียนรู้เรื่องการเพาะเห็ด ในตำบลคลองสีมีกลุ่มที่ทำนากิจกรรมเรื่องการเพาะเห็ดอยู่หลายแห่ง ดังนี้

- กลุ่มเพาะเห็ด หมู่ที่ ๑
- กลุ่มเพาะเห็ด หมู่ที่ ๓
- กลุ่มสร้างกิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า หมู่ที่ ๔
- กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า หมู่ที่ ๖
- กลุ่มเพาะเห็ด หมู่ที่ ๙
- กลุ่มเพาะเห็ด หมู่ที่ ๑๒ ทำกิจกรรมเพาะพันธุ์เห็ด (ฮังการี)
- กลุ่มเพาะเห็ดหมู่ที่ ๑๔
- กลุ่มสร้างกิจกรรมเพาะเลี้ยงเห็ด หมู่ที่ ๑๕

๕.๔.๔ การผลิตปุ๋ยชีวภาพ ในตำบลคลองสีมีกลุ่มที่ทำกิจกรรมด้านนี้หลายกลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ หมู่ที่ ๕
- กลุ่มเกษตรกร หมู่ที่ ๘
- กลุ่มเกษตรกร หมู่ที่ ๑๖

๕.๔.๕ กลุ่มเพาะเลี้ยงกบ หมู่ที่ ๗

๕.๔.๖ กลุ่มชมรมผู้สูงอายุ ตำบลคลองสี ทำกิจกรรมผลิตยาหม่องชนิดน้ำและครีม

๕.๔.๗ กลุ่มเกษตรกร หมู่ที่ ๑๐ ทำกิจกรรมปลูกพันธุ์ผักสวนครัว

๕.๔.๘ กลุ่มเพาะเลี้ยงปลาดุก

๕.๔.๙ กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

๕.๕ แหล่งเรียนรู้อื่นๆ

๕.๕.๑ หอสมุดทองหล่อ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗

๕.๕.๒ หอพระไตรปิฎกกลางน้ำสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ (เดิมเป็นศาลาพักร้อน)

๖. ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

๖.๑ ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำสำคัญภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ มีคลองชลประทานสายหลัก ๓ สาย คือ คลองระบายน้ำที่ ๔, คลองส่งน้ำที่ ๖ และคลองส่งน้ำที่ ๗ จะอยู่คู่ขนานกันไป พาดผ่านพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ จากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก และคลองระพีพัฒน์จากทางทิศเหนือ เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค

๖.๒ ทรัพยากรดิน

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ลักษณะดินในบริเวณนี้มีคุณสมบัติสมบูรณ์เป็นดินเหนียว อุ่มน้ำได้ดี เหมาะแก่การทำอาชีพเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในโครงการที่พักอาศัย และอุตสาหกรรม สภาพดินจึงขาดการบำรุงรักษา บางแห่งมีสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายปะปนอยู่ เนื่องจากขาดจิตสำนึกในการวางแผนและห่วงใยจากผู้ประกอบการทางด้านอุตสาหกรรม

๖.๓ สภาพสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันสภาพสิ่งแวดล้อมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ อยู่ในสภาพทรุดโทรมขึ้นกว่าแต่ก่อน จึงเริ่มก่อปัญหาในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางน้ำ อากาศ ฝุ่นละออง เสียง กลิ่น จากกระบวนการผลิตหรือการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการจากทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หรืออุตสาหกรรมย่อย การขาดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องการรักษาความสะอาด ประกอบกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ต้องประสบกับปัญหาด้านการเก็บและทำลายขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอประกอบกับสถานที่กำจัดขยะไม่เพียงพอและการกำจัดทำลายยังไม่ถูกวิธี จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม

มลพิษทางน้ำ น้ำเน่าเสียถูกปล่อยทิ้งจากอาคารบ้านเรือนของประชาชน ตลอดทั้งการทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่แม่น้ำลำคลอง โดยขาดจิตสำนึก ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการในการป้องกันที่ดี ประกอบกับยังไม่มีการบริหารน้ำเสีย ก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลอง มลพิษทางอากาศ อากาศในบริเวณโรงงาน จะมีกลิ่น หมอกควัน

ระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ เน้นการพัฒนาซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความน่าอยู่และมีความยั่งยืนโดย

- การสร้างสำนึกให้ประชาชนตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอนุรักษ์แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ ตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่ดำเนินการ	หมายเหตุ
๑. ประเพณีแข่งขันเรือพาย	๒-๓ ธ.ค. ๖๐	ที่ทำการ อบต.คลองสี่	
๒. กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ	๑๓ ม.ค. ๖๑	วัดเพิ่มთან ม.๔	
๓. ประเพณีตักบาตรวันมาฆบูชา	๑ มี.ค. ๖๑	วัดในตำบลคลองสี่	
๔. ประเพณีสงกรานต์	๑๔ เม.ย. ๖๑	วัดเพิ่มთან ม.๔	
๕. ประเพณีตักบาตรวันวิสาขบูชา	๒๙ พ.ค. ๖๑	วัดในตำบลคลองสี่	
๖. ประเพณีตักบาตรวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา	๒๗-๒๘ ก.ค. ๖๑	วัดในตำบลคลองสี่	
๗. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวใน เขตพื้นที่ -ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	ตลอดทั้งปี	วัดในตำบลคลองสี่	